

Posudek oponenta na magisterskou diplomovou práci Bc. et Bc. Lucie Skoumalové
Vznik a vývoj českých kasin z pohledu krupiéra. Praha, Pracoviště orální historie FHS UK
2012, 98 stran

Předkládaná diplomová práce si bere za cíl zpracovat poněkud netradiční téma, které je autorce velmi blízké: dějiny mikrosvěta českých krupierů a krupierek devadesátých let. Toto téma z pomezí soudobých dějin, sociální antropologie a sociologie volného času (potažmo cestovního ruchu). Autorka se pustila do zpracování mnohvrstevnatého, ovšem velmi charakteristického fenoménu typického pro dobu politické, ekonomické a sociální transformace devadesátých let. Právě zaměření na profesní perspektivu jednoho povolání s akcentem na zachycení lidského rozměru (prostřednictvím orální historie) se jedná o průkopnickou práci, byť samozřejmě s určitými nedostatky, kterou práce určující mantinely (a fakticky i diskurz) s sebou přinášejí.

Po metodologické stránce vychází z konceptů orální historie kombinovaných s historickou analýzou dobové legislativy a elektronických zdrojů. Autorka využívá jako primárního pramene vlastních rozhovorů s příslušníky „krupiérského cechu“, dále pak již zmiňovaných zákonů a vyhlášek, elektronických zdrojů. Jako kontextový rámec je pak využita historiografická produkce a také literatura „oborová“ z oblasti hazardních her a krupierství (ať už specializovaná či populárně naučná). Jak autorka poznamenává, práce se specializovaným tiskem nepřinesla očekávané výsledky. Pro doplnění heuristiky se jako možné zdroje pro detailnější podchycení předlistopadového období nabízí fond Předsednictva ÚV KSČ a Předsednictva vlády ČSSR ve fondech Národního archivu, potažmo i v Archivu bezpečnostních složek. Dále bych do budoucna zvážil možnost využití sociálně antropologických studií, které se svého času zabývaly fenoménem hazardu a sázení (M. Horáček), a též porevolučních výzkumů veřejného mínění. Do diskuze bych chtěl položit otázku, do jaké míry bylo obtížné kontaktovat narátory a jaká byla míra ochoty se podělit o životní příběhy a zkušenosti a zdali autorka narazila na nějaké stopy „tabuizovaných témat“ v rozhovorech?

Právě disponuje velmi logickou, přehlednou a promyšlenou strukturou, která se drží jednak linie chronologické a dále pak postupu „od obecného k jedinečnému“, což se jeví jako velmi funkční. Snad jen v některých pasážích by stálo za úvahu eliminovat opakování určitých motivů v (pod)kapitolách. Po obsahové stránce se jedná o velmi solidní náhled do problematiky a zdařilá sonda do krupiérského života polistopadového desetiletí. Z mého pohledu se jako nejproblematictější jeví poněkud schématicky působící pasáže především v úvodu a v závěru, dosti nešťastně operující s vybranými pojmy („totalita“, „lidová demokracie“, „komunistická ideologie“), které v daném kontextu zbytečně snižují odbornou hodnotu práce a naopak sklouzávají k lacině paušalizující publicistice. Dále by určitě stálo za zamyšlení alespoň částečné prohloubení části o předlistopadovém líčení „hazardní“ problematiky např. o dílčí archivní výzkum. Dále zde vzhledem k charakteru práce a pro lepší vyznění v kontextu poněkud chybí alespoň rámcové nastínění životních příběhů jednotlivých narátorů. Do diskuze bych chtěl opět položit otázku, jakými směry by se výzkum dal zpracovávat v budoucnu.

Po formální stránce je práce sepsána v odpovídající podobě, je velmi čtivá, byť by bylo ještě dobré věnovat pozornost jazykové stránce.

I přes uvedené nedostatky se jedná o velmi zdařilý příspěvek poskytující vzhled do jednoho ze sociokulturních odvětví budovaného s určitými výjimkami po roce 1989 u nás doslova na „zeleném drnu“. Práci doporučuji k obhajobě a v případě úspěšné ústní obhajoby doporučuji hodnocení 1 (výborně).